

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH-MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: **Vasárnap és csütörtökön.**

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

A bajai utcával szemközt Falcione-féle ház, hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények intézendők és minden díjak fizetendők.

Felölts szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.
Néptantóknak egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

Kossuth Lajoshoz

Zombor sz. kir. város.

A legnagyobb élő magyar 90-ik születésnapja dicső ünnepét országszerte nagy fényvel, még sokkal nagyobb lelkesedéssel ünnepelték meg.

De Zombor sz. kir. város törvényhatósága néma volt! E fölötti fajó érzelmeinknek adunk kifejezést lapunk mult szalmában s a hazafui főlháborodás méltó kitörése visszhangra talált olvasóink szívében.

„Nem akadt Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottságában egyetlen egy férfi se, a ki szöve merle volna hozni a nagy nemzeti ünnepet...”

Igy hangzott a jogos szemrehányás s akadt, a ki megérté, a ki magáévá tette s a ki sietett a mulasztást helyre pótolni.

Azon a napon, a mely az isteni gondviselés bölcs akarata szerint Kossuth apánk 90-ik születése évfordulóját a nemzet nagy s feledhetetlen ünnepévé avatta, városunk egy művelt fia, a törvényhatósági bizottság tagja, dr. Czvetkovits Péter ügyvéd indítványt nyújtott be a város törvényhatóságához, melyben Kossuth Lajost Zombor sz. kir. város dispolgárává kéri megválasztatni, üdvözlő iratot kíván hozzá intéztetni, a város egy utcáját óhajlja Kossuth-névvvel földszíteni.

És hogy e városban, melynek fele lakossága szerb, mely a nemzeti párthoz csatlakozott szívvel-lelélekkel s így hazafias érzelmeinek kézzelbevonhatatlan kifejezést adott, a Kossuth-kultusz egyik apostola dr. Czvetkovits Péter egy szerb polgártársunk: kétszeres dicsőség reánk magyarokra, és kétszeres dicsőség e város politikai vezéreire, kik ezt a hazafias szellemet létesíteni s ezt a testvéries egyetértést megteremteni tudták.

Üdvözljük dr. Czvetkovits Péter polgártársunkat a hazafias lelkesedés nemes, ez utánzásra méltó terén!

Üdvözljük őt, mint az egyetlen városunk bizottsági tagjai között, a ki megértve a kor szözatát, Kossuth érdemeinek köteles elismerése érdekében sikra szállott!

Hadd szóljon dr. Czvetkovits Péter ur a város polgárai előtt fennhangon!

Íme az ő szözata:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

A közelmult napokban ülte meg a nemzet Kossuth Lajos születése napjának 90. évfordulóját.

Megünnepelte az egész ország méltóan nagy hazánk fiához, kiben Magyarország újajalkotóját, az alkotmányos szabadság megeremőtjét s a legnemesebb hazaszoretet lánglelkü apostolatát tiszteljük!

Magyarországot Kossuth Lajos tette nemzetté, ő forrasztotta össze állammá, a népképviselői rendszert, a szab. kir. városokra kiterjeszté a városok és a fejlődését hatályosan előmozdítá, a polgári elemet az államalkotó nemességgel egyenjogúvá tette.

Emez elévülhetlen érdemei méltóvá teszik a haza összes, nagyrészt általa fölszabadított polgárai örökös hálijára!

Az ország legtöbb törvényhatósága, nemrég pedig maga Budapest fő- és szökváros is, lerótták e részben némileg tartozásukat, azon tudalban hogy: a mely nemzet megtagadja nagyjaitól a hála és kegyelet érzelmét, az vagy nem bír erőkkel multja iránt, — vagy nem táplál reményt jövője iránt.

A kit a halál halhatatlan volta miatt kikerült, a kit a gondviselés ilyen késői korral fúntetett ki, s ama kevesek közé emelt, kik önzetlen, s bámulatos öntöláldozásu munkásságuk gyümölesét, az általuk regenerált haza fejlődését, — az általuk megvetett alapokon egy felszázadon át mai napig is láthatják, — a dicső agasgyán, Kossuth Lajosról születése napjának 90 évfordulójára alkalmából, bár utólag s kissé elkésve, de e nem maradvá, Zombor város közönségének is meg kell emlékezni!

Ki tudja lesz-e ennél kedvezőbb alkalom!

Miért is bátorodom a legközelebb tartandó közgyűlésre tárgyal a következőket indítványozni:

- 1.) Válassza meg a t. közgyűlés Kossuth Lajost Zombor szab. kir. város dispolgárának,
- 2.) Intézzon hozzá üdvözlő iratot;
- 3.) Neveztessek egyik előkelő utca vagy tér Kossuth Lajos nevről.

Maradván a tekint. törvényhatósági bizottságnak hazafias tisztelettel
dr. Czvetkovits Péter.

S most hogy a hazafias lelkesedés e férfhoz méltó nyilvánulását megismertettük, legyen szabad az indítvány keresztülvitele érdekében egy kötelességszerű kijelentést tennünk!

Kossuth Lajos érdemeinek ily eklatáns módon való elismeretése nem ellenzéki mozgalom, mert dr. Czvetkovits Péter ur aktív politikai szerepléssel se itt, se a másik táborban föl nem tűnt.

Senki se vádolhatja őt ellenzékieiséggel, valamint — hogy ezuttal föllépése kormánypartit érdeket se viselhet magán.

Amivel az van megmondva: hogy Kossuth nevével nem akarunk s nem is akarhatunk politikát üzni!

De a nemzeti pártiak, kik Apponyi zászlaja alatt vallanak politikai elveket, nem is vádolhatunk a Kossuth-kultusz utján ellenzékieiséssel.

Itt tehát nincs s nem lehet arról szó, — hogy ellenzéki ügy arasson diadalt; itt a hazafias kötelességről van szó, melyet Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottsága kissé elkésve bár, de mégis teljesíteni fog.

Nem merünk egy pillanatig se kételkedni abban, hogy dr. Czvetkovits Péter indítványa egyhangulag fog elfogadtatni!

Nem kételkedünk abban, hogy a nemzet tulnyomó

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

Egy telepítvény története.

Uj telepítvénynyel gazdagítja megyénket Bethlen András gróf földmivelségi miniszterünk.

Horvathországban gróf Jankovics László által mintegy 32 év előtt veröczemeyei birtokára áttelepített és ott Uj-Grác közösgét alapított magyar honosokat telepit most vissza földmivelségi miniszterünk a Bogojéva közösg környékén lévő kincstári birtokra. Minden családnak házhelyet s 12 hold jó minöségü földet ad kedvezö amortisationalis fizetés kötelezettség mellett és ezenfelöl a telepes házak felépítéséhez anyagi segélyt is nyújt.

Igen érdekes és eseményteljes ezen telepítvény előtörténete. Megvilágítja a kormány intentioit. Megismertet bennünket uj lakósaink multjával, mely elég szomorú és az anyagi igazösg szempontjából megbotránkozató. Megmagyarázza, mi indithatta a 32 éves telepeceket, hogy elhagyják régi telepítvényeiket; a hol életüknek java részét töltötték; a hol testük alkotó erejét arra fordították, hogy a telepítő gróf öserdeit irtották és termékeny földé tették; a hol életet és ipart teremtetek; elhagyják és újabb otthon keresnek, hogy folytathassák ott hol atyják 32 évnek előtt megkezdették.

De megmagyarázza ezen telepítvény történetre, mi indithatta a kormányt, hogy a sorstól oly keményen sújtott szögyény emberekkel próbálkozzék még nemzetgazdasági szempontból is üdvösnök nem bizonyult gazdasági rendszer nálunk terjesztés; midön ép Gyulafalva közösgének szomorú példája bizonyítja, hogy a hozzá fúzott gazdasági várakozásoknak meg nem felel. Mindezekre felvilágosító magyarázatot a telepítvény történetében találuk.

Körülbelül egy év előtt főnököm dr. Visontai Soma budapesti ügyvéd irodájába szömoru neki busult arcczal, könnyes szemekkel lépkedtek be egymás után jól megtermett, vállas szikrák alakok. Első tekintetre úgy vélték, hogy valahonnan a legmagyarabb vidékröl valók. De csakhamar előadták a legszözbább magyarsággal, hogy ök Horvathországból jöttek és Uj-Grács közösgéböl valók. Eljöttek, hogy elpanaszolják bajukat és orvosást keressenek arra a sérelemre, melyet földesuruk ellenük

elkövet, A küldöttség szónoká, erős magas magyar paraszt ember volt, ki könnyen és elkeseredetten adta elő annak a kilenczen kitepített családnak a baját, a melynek képviseletében földesuruk ellen súlyos vádat emelni jöttek el hozzánk.

A vád tartalma a következő: Jankovics László gróf uj-gráci nagybirtokos földbirtokára — mely a verözei kerületben fekszik — 32 évvel ezelött egy csapat magyar ember települt ki. A kitepedett magyar parasztszaladók és a Jankovics-féle uradalom között kölcsönös szerződés jött létre, a melynek értelmében oly kikötésnek kaptak az uradalomtól fejenként 1 holdnyi birtokterületet, hogy azt megmivelní tartoznak, s haszonbérlet fejében harmincz évig, — holdanként 10 frt 50 kreztart kötelesek az uradalom számára átszolgálatni. A harmincz esztendőre kikötött és a telepecek részéről aláirt szerződés értelmében, a haszonbérlet lejártával a kitepített családok, — végkielégítés fejében, — az uradalomból pár holdnyi földet fogának örökös tulajdonul kapni, s az uradalom megváltja a birtokostre emelt lakházakat és gazdasági épületeket is, azoknak teljes értékében.

A kitepedett családok 30 évig fizették a szerződésben kikötött 10 frt 50 kreztartni holdanként való haszonért, s ez idő alatt termőföldet csináltak a nekik átadott birtoktestből, a melyet teljesen vad és hasznavehetetlen állapotban vettek át.

A szerződés két évvel ezelött lejárt. Jankovics gróf ekkor azzal állt elő, hogy hosszabbítsák meg a telepek a szerződést újabb husz esztendőre, ugyanazon feltételek mellett, mint a melyek a lejárt szerződésben érvényben voltak. Ezt a telepecek természetesen el nem fogadták. Nem azért, mert a harmincz éves szerződésben részükre kikötött végkielégítési joggal követhellessék.

Az uradalom azonban ragaszkodott ajánlatához s a kitepedett kilenczen család igényét kerekken megtagadta. Ekkor deputációit köldötték a bán elé; ott azonban be sem bocsajtották öket; háromszor voltak audiencián a királlyal, a nélkül hogy valamit nyertek volna. Eljöttek tehát segítségük bajukon.

Visontai Soma még az nap vezette öket a miniszter elé, kérve ö hosszabb beadványban — hivatkozással 1873. évi t. cz. intézkedéseire — tegye az ügyet vizsgálat tárgyává, a mit a miniszter késösgéggel megígért.

Örömmel siettek haza szögyény telepecek, hogy megvigyék az örömhirt kétségbeesett családjaiknak, Hazaérkezve azonban még borzasztóbb helyzetbe jutottak.

A midön megtudta a gráci földes úr, hogy a telepecek panaszra mertek menni, rájok parancsolt, hogy szödjék össze minden czök-möjkukat és takarodjanak világgá, a merre látnak. Az emberek kétségbeestek. Hová menjenek családjaikkal, miböl, hol éljenek meg? A földes ur azonban azt felelte nekik, hogy: »menjenek koldulni!». S hogy mennyire komolyan vette ezt a humanus tanácsot a nemes gróf, azt azzal bizonyította be, hogy utolsó bétüig beváltotta fenyegetéseit. Karhatalommal kergette el a szögyény embereket és romboltatta le lakházakat. »Vigyék a tégát! — monda — az az övék!».

S hogy ne csak a panaszlókat, de még azok képviseletét is megbüntetse a nemes gróf, a ki elég merész volt, vele szemben védelmezni a földönföt telepeceket, jószáigazgatója által a »Pester Lloyd«-ban Visontay Soma ellen, nyilatkozottott tett közzé a mely becsületbe mint ügyvédi hivatásába utköző rágalommal volt tele. Ezekre persze Visontai sajtófeljelentéssel válaszolt, de az uj-gráciak ügyét továbbra is buzösgéggel védelmezte.

Kilenczen magyar család meg volt fosztva tehát, a megélhetés legegyszerűbb feltételeitől. A tél is közeledett, a miniszter segély váratott magára, és most már nem csak a kenyérkeresésről volt szó, hanem lakhely hiányában családjaikkal együtt, jóformán szabad ég alatt éhen-halálnak voltak kitéve.

Ekkor Visontai Soma és most már mint Ujvidék orszögyülesi képviselője újabb beadványban sürgös kérdést terjesztett a miniszter elé: ha már a kormány a gróffal szemben tehetetlen, segítsen mielőbb más módon a szerencsétlen uj-gráciak sorsán.

S ekkép határozta el magát földmivelségi miniszterünk, hogy 50 családot telepit a Bogojéva környékén lévő kincstári uradalomra kedvezményes feltételek mellett. A miniszter számdéka csakhamar tetté vált és így megyénk ismét egy telepítvényvel gazdagabb.

Ötven családnak biztosított otthon és teremtett keresett forrást földmivelségi miniszterünk ezen intézkedésével, hogy azonban ficalitási szempontból meg fog-e felelni a hozzá fúzott gazdasági várakozásnak, az csak majd elvlik.

Legyen ez mindig másdrendű, ha ötven család megmentéséről van szó!!

Káldor Gyula.

többsége által megjelölt utat Zombor sz. kir. város se fogja perhorreskálni.

Nem hiszünk, hogy van e bizottságba oly férfi, aki elég vakmerő lenne ellenézni azt, a mit a fő- és székváros már nagy többséggel elfogadott.

Ez a vakmerőség egyértelmű lenne a cynizmussal: s hazafias polgárságunk méltó megvetése fogná kísérni.

Eljén Kossuth Lajos, a magyar nemzet imádott édes apja!

Ertesítés egy Zentán létesítendő „Elevátorról.”*)

Az élet minden viszonyain ott, a hol a megvalósítandó feladatok az egyes ember erejét túlhaladják, szükséges, hogy az érdekeltet egyesüljenek, s váltva tevékenyen a kitűzött célt elerni.

Manap a gazdasági élet már olyan bonyolult, hogy az egyes ember annál kevésbé viszonyait át nem tekintheti. Szükséges tehát, hogy az emberek gazdasági célok érdekében is egyesüljenek. A nálunk termelt buza, mely a helyi szükségletet túlhaladja, távolabbi vidékekre is elszállítatik, s sok kézen megy keresztül mada ér, a hol azt elfogyasztják. — Gazdáink összes terményeik legnagyobb részét helyben, vagy nagyobb fővárosi gabonakereskedők leküldött ügynökeinek eladva, sokkal jobb árakat érhetnek el, ha gabonájukat elevátorba vagy általában nyilvános áruraktárakba elhelyezhetnék. Az elevátor egy oly gépreker berendezett nyilvános tárház, melybe bárki által gabona, liszt vagy más áru beraktározható, és ebben a beraktározott áru gondozatik és kezelik, vagy maga az áruraktár, vagy a vele összekötésben lévő intézet előleget ad, azt tűz ellen biztosítja és kívánatla bizományban el is adja.

A beraktározó gazda vagy kereskedő a beraktározott árujáról kiállított rakjegyre olcsó kamat mellett hitelt, illetve előleget felvéve, beráthathat azon időt, mikor a buza ára a legjobb.

Ezen előnyökön kívül azonban megbecsülhetetlen egy elevátor értéke már annál fogva is, hogy a termelő, gabonáját abba berakva, az az elevátorban a berendezett gépek által időnkint megforgatható, megrostálható és az elszállításhoz a legpontosabban megmészálható, úgy, hogy a szákokba töltött buza sulya teljesen egyforma. Azonban a szákok nemcsak a beraktározásnál, hanem az elszállításhoz is megtakaríthatók, mivel a gabona az elevátorban lévő rekeszekbe ömlesztve beraktározható és ily módon külön e célra berendezett vasuti kocsikba rakva elszállítható.

Beraktározzák a gabonakereskedők az általuk összevásárolt gabonát az elevátorokba nemcsak azért, mert a gabonájukról kapott cédulára (rakjegyre) valamely banktól, vagy más pénzintézetű előleget felvehetnek, hanem főképp azért, mert a gabona az elevátorban való rostálás és megforgatás által teljesen megtisztul, a bűzös gabona a beraktározás alatt elveszti kellemetlen szagát, s a szellős raktárakban való raktározás és rostálás folytán szemei fényezetek lesznek. A gabona minden por és egyéb tisztatlanságtól elkülönítve, sokkal sulyosabb lesz, tudvalevő dolog pedig, hogy a gabona áránál a minőségben kívül annak sulya jön első sorban tekintetbe.

Mindenkinek módjában áll természetén az elevátorban elkülönítve is beraktározni, mivel az kisebb nagyobb rekeszkekre lévén osztva azok az egyes felek által külön is kibérlehetők.

Egyébiránt felesleges az elevátoroknak gazdasági és kereskedelmi előnyeit bővebben fejtegetni, elegendő névenben van annak azok a gyakorlat által igazolva, mert nem új, még ki nem próbált intézmény létesítéséről, hanem csak előrehaladottabb országokban már bevált és üdvösnek bizonyult intézmény nálunk való meghonosításáról van szó. Hazánkban a budapesti nagy elevátorok eltekintve, egyes nagyobb vidéki városokban mint pl. Debreczen, Kolozsvár, Pozsony sít. már állanak fon terményraktárak, s dacára annak, hogy azok berendezése nagyrészt cselészzerűen és kezdetleges, a mennyben azokban az összes műveletek nem gépek, hanem a drágább kezi erő által vezetnek, azok mégis virágzanak, s ha nem is az elevátoroknak minden előnyeiben, mégis a nyilvános tárházak üdvös hatásában reszesiük a beraktározókat.

Zenta városa egy elevátorszerű terményraktár létesítésére nemcsak vidékének terményességénél, hanem földrajzi fekvésénél fogva is első sorban alkalmas, a mennyben magáról Zentáról is igen nagy mennyiségű gabonamennyiség kerül kivitelle az azonkívül a városnak Ada, Mohol, Petrovostzei, és Ó-Becse községekben jelentékeny hátere van, a mely községekből a termény beraktározása lehetséges lesz, a nélkül, hogy ezáltal a szállítási díj magasabb volna, mintha a szállítmány közvetlenül Zentán való beraktározás nélkül szállítatnék el. Ezáltal Zenta vidékének gabonakereskedelmét volna hivatalva összepontositani.

A nutsúg földmiveltésügyi m. kir. miniszter ur részéről a zentai elevátor létesítésének czéljaira 2000 fnt állami segély engedélyezett, s újból azon kérelemmel fogunk ö Nagyméltóságához járni, hogy ezen összeget lehetőleg emelje fel, és engedélyezze azt legalább egymásután következő öt éven át.

Azonkívül a bácskai vasut igazgatósága is ezen elevátor létesítése érdekében 15.000 fntot szavaz meg

tartalékalapjából, mire a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur ö nagyméltósága részéről a szükséges jóváhagyás szintén már kieszközöltetett. A vasut hozzájárulása azon indokokból történik, mivel egy gazdaságilag üdvös intézet alapításáról van szó, a vasut vidékének gazdasági fellendülése pedig a vasut forgalmának emelkedésére is gyakorolja üdvös hatását.

A felépítéshez szükséges összegből még hiányzó rész egyesek aláírása úján részvénytársaság alakítása által lesz beszerzendő, oly módon, hogy az illető a kibocsátandó részvényekből lehetőséghez képest egy bizonyos mennyiséget vesz, megjegyvezvén, hogy egy-egy részvény ára 100 fnt lesz. — A részvény megvétele által az illető az elevátornak a befizetett összeg arányában tulajdonosa lesz.

Az egyesek által részvények jegyzésére fordítandó pénz ezáltal szintoly jövedelmezőben és biztosan lesz elhelyezve, mintha azt takarékpénztárba tennék, mert nemcsak hogy az elevátor értéke mindig megmarad, hanem annak jövedelméből a részvények után legalább is oly kamat lesz fizethető, mint a mielyt a betéti pénzre a takarékpénztár fizet.

Az elevátor ugyanis 40.000 métermázsza befogadási képességre tervezték és annak felépítése és megfelelő berendezése mintegy 110.000 fnt tőkét fog igényelni.

Bajai levél.

Tisztelt szerkesztő úr!

Az a reményemlyen egyes aggodalmam, hogy szerkesztő uram már legelő szárnypórbólamos után is ki fogja mondani a végzetes „Untauglich” szót, melylyel visszaküld ismét a nemirők civilizációjába, nem bizonyul ugyan alaposnak; mert lám, lekövetkező előkezeséggel siettem minapi levelemnek az utolsó írában is helyet szorítani b. lapjában. (Igaz, hogy be is adott neki szépen szedő és corrector!)

Amde azért mégsem volt teljesen indokolatlan az én abbeli félelmem, hogy nem vagyok katonának — akarom mondani: zsurnalisztának való. (Most magyarosan írom, mert a multkor journalistából puzmalistát csináltak a nyomda koboltjai; még szép, hogy puzmajszterré meg nem tettek!)

Ime én abban a hitben mentesítem közleményemet szerkesztő urhoz, hogy valami összevágásból apróságot lirkantottam össze, és legfeljebb az azt a czélem, hogy egy mellesleg egyik-melyik fogatkozással figyelmessé tegyem azokat, a kiktől a bajk orvoslasi remélhető. A „Bajai Közlöny” mai számának szerkesztői üzenetében azonban azon böles sentencia olvasható, hogy „a szomszédváros egyik lapjában megjelölt bajai levél írása úgy tett, mint a veréb, mely madár tudvalevőleg a saját fészéket is bepiskítja.” Hozzáfűzi kegyesen a rovatvezető, hogy „de hát verebekre nem szokás ügyekkel löröldözni.”

Mit szől más mőt ehhez szerkesztő uram?

Hát hiszen czébbeli írő csakugyan nem vagyok én; de azért csak könyitök mégis annyit a mesterséghez, hogy én is el tudjam bírálni, vajjon abban az én — igaz, elég tarka-barka tartalmu közleményemben van-e olyasféle, a mi valakire nézve sérthető lehetne, és nevezetesen fordul-e elő benne olyasmi, a mire jogosan rá lehetne fogai, hogy a „saját fészék berandítása”?

En, a ki szintén ismerem azt a közmondást, hogy „ne fujd, ha nem éget”, és sosem senyit senkit sem bántani, sem pedig oly dolgokat bolgatni, melyek folkvarása esetleg kellemetlen illatot árulhatna el, keremek tagadom, hogy a legkevésbé is rászolgáltam volna a verél-höz való hasonlításra; és hiszem, hogy nem akadna elfogulatlan bíráló, ki igazat ne adna nekem.

Mert mit is mondtam tulajdonképpen?

Hogy a Sugoviczában nyüzsgőnek a bacillusok. (Itt még csak czélzást sem tettem arra nézve, hogy kinek a hibájából vált ez élő vizűnk bűzös poesolyává és sűrű erdő borította szigetünk kietlené?)

Hogy továbbá a város eszende és minden társadalmi élet hián szűkellődik; hogy kereskedelmi pang és enneltozva finanziazi sem virágzik; hogy az állam is inkább kéri szokott Bajtót, mint adni neki; hogy végre 2 csonka polg. iskolák tetejében sem vagyunk képesek szakiskolát állítani, sem megfelelő iskolaépületünk nincsen.

Nos, vajjon mi van hát mindezek elmondásában bántó? Szomorú a kíp, az igaz, de hát nem vadoltam érte senkit, és legkevésbé piszkítottam saját fészékem. Elmondta ezt én előttem, mas is, meg hozzá akár maga a Bajai Közlöny is!

Azért meg csak még kevésbé érdemelök tán szemrehányást, hogy a labrakapott pirbajozási maniat ostorozva, felhívta a társadalom vezetőszerepre hivatott elemeit, hogy más, nemesebb téren is igyekezzek versenye kelni egymással?

Nem leh t tehát másképpen, minthogy abban rejlik a bűnöm, hogy a — fjdalom — állandó tanját ötött diphteritist is föl mertem említeni és a betegszeg csiráknek szethorcolása miatt aggodalmamból ramutavva a Kusnásdán tapasztalt ésszerű eljárásra, azon öbajomat nyilvánítottam, vajha a fertőtlenítés praktikus kereszülvete körül erősebb eljárás volna észlelhető!

Ugy-e, ezt nem kellett volna hát tennem, fs. N. E. úr? kinek az a bizonyos szerkesztői üzenet szól, s ki — ha ugyan valóban, és nem csupán a szerkesztő fantazijában létezik — oly nagyon megbotrakozni látszott cikkem fölött!

De hát Istene, nem olvasnak önk semmiféle napilapot? Nem látják azt a tömörked felszalaszt. panaszt, sőt kiméletlen szemrehányást is, melylyel teszem azt a székes főváros, vagy akár hány mas város hatóságat illetik nap nap után? Pedig ezeket a cikkeket ma, midőn oly felemes közelből kísért a kolera réme, bizony mindenki természetesen, sőt üdvösöknek tartja!

Es csupán fs. N. E. úr, vagy akár hat a B. K. szerkesztője venné nekem zokon, hogy nem csupa dicséketűl áradoz a bajai állapotokat esetelő levelem?

Ha amúgy, az önk szája íze szerint írom meg, és — a valósággal mérő ellentétben — csupa színmézzel telt Kanaauk

mondom Bajtát, akkor meglehet, még tán meg is dicséri azt a verebet is N. E. úr (vagy a ki mögötte áll); de tartok tőle, hogy viszont mások aztán én bennem is — hogy ugyancsak a zoológiából vett hasonlított eljag magam is, — valami gerinctelen eszű-mászó felét láttak volna! Ez pedig igazán nem érdeml meg, hogy ágyúkkal lövöldözzünk rá, holott én mindenkor érdemesnek hiszem magam arra, hogy legalább pisztolyosóvra, vagy kardhegyre el állítsom özenő úr, ha éppen mindenörön köztökbeni akarna velem!

Megénekeltem mar ugyanis e sasons hatodik párját. Hadd szóljon hát, ha éppen meg kellene lennie, a nóta egyszer én rólam is!

—6—

Megyei s helyi hírek.

* **Kinevezés.** Dr. Flatt újdéki főispán, Naray Talamér, zombori pénzügyigazgatási számtisztet Újvidék város főszámvéveővé nevezte ki.

* **Az új főigazgató.** Placé Bonifác zszegedi tankerületi főigazgató, ki a czisternek tanárképzője intézetének igazgatója volt, folyó hó 16-án Csáky Albin miniszter előtt letette a hivatalos esküt.

* **A Bács-Bodroghvármegyei Gazdasági Egyesület.** Zomborban a Vadaszkürt szálló udvarán 1892. évi október hó 9-től 13-ig díjazással egybekötött baromfi kiállítás és vásár tart. Ezen kiállításra, melyen a nagyméltóságú földmiveltésügyi m. kir. miniszterium kiosztás czéljából fajbaromfiakat fog vásárolni, elfogadták: minden lajtájú tyúk, gyöngytyúk, pulyka, kacska, lúd, galamb, erdei és szoba-madar, tengeri nyúl, baromfi ketrecz, ölminták és tervezetek, baromfi-öl felszerelési tárgyak, baromfi termékek, szegédszűzők és idevonatkozó irdalmi termékek. Helypénz, melybe a ketrecz és elatási díj is bele értődik: tyúkokért darabonként 20 kr. pulykákért darabonként 30 kr. kacsákért darabonként 30 kr. ludakért darabonként 30 kr. galambokért darabonként 10 kr. madarakért darabonként 10 kr. tengeri nyulakért darabonként 20 kr. egyéb tárgyakért az elfoglalt helyek [] métere után 20 kr. A helypénz a bejelentésnek egyidejűleg beküldendő. A bejelentő ny pontosan kitöltve a helypénzzel egyetemben legkésőbb október hó 5-ig Zomborba, a Gazdasági Egyesület titkárához küldendő. A kiállítású állatok és tárgyak október hó 6-tól 8-ig bermenve beküldendők. A kiállított állatok és tárgyak érdem szerint oklevéllyel vagy penzbeli díjjal lesznek kitüntetve. Kelt Zomborban, 1892. évi szeptember hó 10-én. Kombari Desző, titkár. Sehnausz Endre, elnök.

* **Inkölai értesítés.** Szeged szab. kir. város köztörvényhatósága az általa fenntartott felsőbb nyelviskola mellett folyó 1892/3. tanévre egy női kereskedelmi tanfolyamot miniszteri jóváhagyással felállítani elhatározta, mely tanfolyam f. évi október hó 1-en fog megnyitani.

* **Egyházmegyei hír.** Beringer András esávolvi káplán ugyan e minőségben Kulára helyeztetett át.

* **Tanító gyűlés.** Az ó-becsei esperes kerület tanítóit ez évi kerületi gyűlésket szeptember hó 22-én — csütörtökön — fogják megtartani Földváron. A gyűlés fő tárgyát az enektantívorszó szülő értekezés fogja képezni. A gyűlésen az ó-becsei, petrovostzei, moholi, adai, sz-tamási és földvári tanítók vesznek részt.

* **Hangverseny.** Az alakuló szerb dalarda hangversenyt tartott e hó 17-én, mely igen jól sikerült. A programot egy imavál nyitotta meg egy egyes kar. Mar itt kitűnt, hogy az alakuló felbelen levő egyletnek jó erői lesznek. E egyes kar 65 tagból állott, előlük Szatkovits György kir. törvényszéki bíró, mint egyhanglusz megválasztott elnök. Az előadott darabok összesen voltak megválasztva, mert jobbnál-jobb darok volt alkalmasnak hallani. — Georgievits Daruka urholgy Véter „Oberon” farasztó darabját játszotta zongorán nagy tetzes mellett. A szep és erős tenorral rendelkező — Iaradilhan egyleti karmester — egy gyönyörű Ope a-riást énekel a „Szabad vadus” bol. A hangverseny véget érve Hercegenberg bandája razendített „kolo”-ra, — következett még sok tánc, melyet a fiatalag reggeli 8 óráig jarta.

† **Gyászír.** Belohorczy Gabor újdéki evang. főesperest sulyos családi gyász érte. Leánya ferj. Abatyi Lujza szücsreisi lelkészne f. hó 14-én rövid szenvedés után 27 éves korában meghalt. Süléin kívül meg hatrahagyott negy kis arvája siraia.

* **Magyar színészet.** Pesti Ihsz Lajos nálunk több ízbeni működése óta legjobb hírnek örvendő színigazgató társulatával e heten Ó-Becserre érkezik és előadásait valoszinleg már szerdán a nagyvendéglő dísztermében megkezdi.

* **Jubileum.** Az újverbázi olvasókör fönnállásának 50 éves jubileumát ünneplte meg e hó 17-én, melyre meghívta a Verbasz környékbeli olvasó egyleteket is. Az ünnepségek egy napot teljesen betöltöttek. Delelőt Scheineberger Janos egyletigát ünnepi beszédet tartott, a mely után leleplezték az egylet alapítójának és első elnökének Kúci Antal, volt vármegyei első alispánnak, olajfemesűny arczképét. Ezek után az újverbázi dalarda elnekelte a Hymnust majd Lackner Fülöp ez idei elnök fölvolvasta az egylet történetét, melyet én alkalomra írt meg, végül a szózatot énekelte a dalarda. Delutani egy órákor nagy bankett volt s este belépődij nélküli táncfőzterke.

* **Szilbas** községben egy fél évi pausa után ismét egy Differitusa haláleset fordult elő, ugyanis e hó 3-án Fülöp Istvan közvegi nagyvendéglős 3 éves kis lanykaja Aranka szüléinek panaszkodott, hogy beteges, de mindamelllett elég vigkedélyű volt, masnap elrekedt, mely aazonal elhivaták jó hírnévknek örvendő dr. Czibur Károly bukieszi orvost, ki a bajt azonban felismerte, kijelentette, hogy gyermekek nem áll jól s a veszély egye nagy, ezt követve dr. Peyer korvorus ur vizsгалata, ki az állítást helyben hagyta, s ugyanaz konstatalta, s meg az nap éjji egy óra után a szegény kis beteg örökre el is hunyt.

* **Interpellatio a rendőrséghez.** Az Apolló-utczában, Preszli Janos háza előtt annak udvarából kiöntött és kifolyó szenny víz és konyhabulladék egy az egész utczát keresztül szelő diszú-tócsát képez, hogy nem csak a kocsizókekedést akadályozza, hanem a cholérás időben a községészséget is veszélyezteti. Felhívjuk rá a rendőrség figyelmét, mert mégis csak botránys állapot az, hogy a polgármester háza előtt védelgetett cserőtől álló 200 lépésnyire egy botránys állapot megtrüssérek. A főispán ronkát csak úgy kell megbüntetni ha vét a köztisztaság ellen akár ellenzéki legyen az, mivel a cholera nem tesz kivételt protekcióz és ellenzéki háza előtti piszokban.

* **Éptől szálladék** Újvidéken a régi „Zoldkoczora” szálloda helyén nem sokára teljesen felépül a Mayer szálloda pom-

* Ily czim alatt egy kis füzetet tettünk Zentáról, melyet im hol kivonatossan közlünk. A szerk.

pás palotája. Még csak a külső díszítések hiányzanak. Az épület igen szép, tiszta barokkstilben emelkedik, a legszebb épülete lesz Újvidék városának.

* **Elyegyzés.** Bonyhádi Perczel János dr., újvidéki kir. törvényszéki bíró jegyet váltott udvarhelyi Gáspár Mariska kisasszony-nal, Péterfi Dezes, kir. utóéleti bíró unokahúgával.

* **Új szinkap.** Folyó évi október hó 1-től kezdve megjelenik „Himzóminta csarnok” című iskolai és magánhasználatra szánt szinkap.

* **Sikasztók irnok.** Kohn (Almás Kardos) József ügy akart elbírósági főnökök dr. Grünbaumot, hogy néha néha emlegete is legyen. Epen azért felmondása után, ha csak lehetett a felelőket felvette a pénzt, azt hitetlenen nyugtázta, de saját ezújjaira használta azon hiszemen, hogy főnöke nem veszi észre a lát, (a mikor már elmenni volt szándékában) De nem kedvezett Kohnnak a szerencse, mert főnöke véletlenül nyomára jött a sikasztásnak és a rendőrség által elfogatta. Vallomása szerint 40 forint sikasztott. Ezután szabadlábra helyezték, mert ígéretet tett, hogy kárpótolja főnöket, de bizony azóta még nem jelentkezett. Úgye most a járásbírószághoz került. Grünbaum ezennel elbocsátotta irnodjától Kohnt.

* **Tíz.** E hó 20-án reggeli pont 6 órakor a tüzoltó toronyór 4 lövéssel riasztotta fel Zombor város közönségét. — A disznóvadászpartén, Bosnyák Sándor udvarában állott mellesképek és felszerelték a házban. A szomszédoknál volt hízoló épültre — mely szintén Bosnyák Sándor tulajdonát képezi — atesapott a láng, s ezt is kimelelték megsemmisítette. Szerencse, hogy a ház lakóival, hízalás végett elhelyezve volt 30—35 darab sertés benn nem futd, sikerült azokat idejekorán kihajtani és így a biztos halálát megmennteni. A tüzoltók gyors megjelensének köszönhető hogy a tűz tovább nem harapódzott.

* **Vigyázat a kisdoktorek.** Ehrlich Jakab szabadkai kádármeister 20 hónapos Schützenberger Gizella nevű nála vendégségben volt kis unokája az udvarban a többi gyermekek közt játszadozott. Midőn este felé a kislánya szokott módon nem jött be a lakásba keresésére indultak amikor észrevették hogy a meglehetősen magas deszkakerítéssel körülvett — de fedetlen — kút szájánál a kisgyermek székecskéje oda volt támasztva. A szegényke a kútba fullt, és a gyorsan elhívott orvos már csak halálát konstátálhatta.

* **Az Orsz. Közegészségi Egyesület a Trefort-alapból a rendelkezésre álló kamatok erejéig (mintegy 700 ft) több 2—20 aranyra rugó jutalmat oszt ki, azok kivül díszleveleket ad olyan előjáróknak (érfiaknak és nőeknek), kik a mértékletesség, tisztaság, egészséges építkezés, lakás és életmód terjesztése, vizsák szokások megszüntetése, egészséges játékok és szórakozások meghonosítása útján vagy bármi más módon kisebb vagy nagyobb körben, a családi vagy közéletben a közegészségügyi előmozdításban érdemeket szereztek. E pályázat első sorban a jelkészeket, tanítókat és községi előjárókat illeti. 2. Az Orsz. Közegészségi Egyesület 1892. június 13-án tartott közgyűlésen a következő pályakérdést tette ki: Írja le a pályázó a gyermekek egészségügyi viszonyokat valamilyen törvényhatóság (város vagy megye) területén. Nevezetesen vázolja statisztikai adatokkal a gyermekhalandóságot, közölje a törvényhatóság intézkedéseit és intézményeit a gyermekhalandóság csökkentésére, valamint ugyanezen irányban nemcsak közönségi társadalmi intézményeket. Törökedik az intézkedések és intézményeknek hatásait a gyermekek egészségügyre megvilágosítani. Végez felte ki tanulmányait és megfigyeléseit alapján a szükséges állami és társadalmi intézkedéseket a gyermekek egészségügy javítására. A díj 100 ft. A jutalmazott pályamű az egyesület tulajdona.**

* **Gyanus beteg.** A napokban Újvidékre érkezett a 9. számú uszályhárny egy matróz ki gyanus tünetek közt hirtelen megbetegedett. Erről, rögtön jelentést tettek a városi főorvos dr. Jokits Miksádnál, ki haladéktalanul a helyszínre ment, — a beteget megvizsgálva, heves gyomorgörögést konstátalt. A beadott orvosságnymomban megtette hatását, s a hajó szakály nélkül folytatta útját.

* **Mély álmom.** Poits István újvidéki lakos a napokban szállásán volt és éjjel háza előtt aludt. Ismeretlen tettesek és alatt nesztelenül bementek a szobába s onnan a szekrényben elhelyezett 5 ft apró pénzt, 2 gyűrűt s egy revolvert, ezenfelül pedig az alvó házigazda feje fölött levő régi feyzverny is elemelték.

* **Szociálista cipész.** Altman helybeli cipésznek L'höllner József-nél segítéje, ki Csehi (Komárommegye) illetőségű, szociálista eszméket kezdett terjesztgetni tarsai között, sőt rópiratokat is osztogatott, miért is őt a szolgabírósgó Ó Besze területéről kitűsítették.

* **Meggrátolt család.** Mult számbanban megírtuk volt, hogy az országos központi takarékpénztárnál egy fiatal ember, egy 9200 ft-rol szóló újvidéki takarékpénztári könyveske alapján pénzt akart felvenni. Most már nyomán vannak a hamisítónak. Az újvidéki takarékpénztári tisztviselő vissza tudt emlekezni arra az egyénre a ki a 2 ft-ot letétbe helyezte, — az az által bemandott személyleírás — mely a bpesti pénz intézetet közölte lön egyezik az utóbbinál meg jelent egyénnel, mely személyleírás nyomán ki derült, hogy a csaló nem más mint Gréger József, mult hónapban a katonaságtól elbocsátott újbérségi illetőségű nőlen nyomdász segéd. Most országszerte körözötték.

* **Ártatlanul letartóztatva.** Rigiczáról vo szék a következő hírt: A palánki csendőrpáncsosság táviró útján küldött rendeltetése letartóztatva minap a csendőrség Vahl Ignác, tanítót, ki őt általános szeretetnek és tisztelésnek örvendő. A növendékek szemelátára fogták el, a mikor kijött a iskolából. Ősek később tudták meg a salubeliek, hogy pénzhamisítással vadóják s mindenki meg volt győződve ártatlanságáról. A csendőrk elkísérték a palánki kir. járásbírósgó tömlőcébe, a honnan csak huszonöt óra multán vezették a vizsgáló bíró elé. A kort tnt ki, hogy a bíró mitsem tudott letartóztatásáról s hogy ártatlanságát már a korábbi vizsgálat kiderítette. Pénzhamisító bácsi emberek ugyanis az ó névere rendelt Bécsből litográfáló készülőbe, de neki arról sejtlemé sem volt. A vizsgálóbíró azonnal szabadon bocsátotta a fiatal tanítót, a kit akkor nagy örömmel fogadtak. Az előjáróság és az intelligencia lakomát is rendezett tisztelőre. A csendőrség kétségkivül elhamarkodta a dolgot, s a mások bűnéit meghurcolt tanító méltán kívánhat elégtételt.

* **Vakmerő betörés.** Linczer András szabadkai kereskedő üzletebe t. hó 15-én éjjel ismeretlen tettes az udvarból alkulesével betört és az asztalokból 200 ft-ot ellopott, itt volt a Wertheim cassa másod kulcsa is elhelyezve, melyvel kinyitotta a Cassát s abból körülbelül 3500 ft-ot elrabolt. A szabadkai rendőrség Haulik János odaváló földműves — mint alaposan gyanus egyént letartóztatták.

* **Bogits Anna** paprika kereskedőné 8 kiló paprikát árult egy kosarban. Dr. Vadas utatásására a városi munkások a városi személt gödörbe dobatta — minden előzetes megvizsgálás nélkül. E lettre az ídította, mert a paprika kosar nem volt éppen akkor letakarva, a mid n a városi főorvos arra jart. Nevezett hosszú éveken során az kereskedik paprikával, s az uton fizet 12 ft adót. Mar most, ha portekáját ily módon megsemmisítik, honnan fizesse adóját?

* **Lapunk könnynyomdájában egy tanucz felvétetik.**

Kossuth Lajos 90-ik születésnapjára ünnepe meggyekben.

Kossuth Lajos 90-ik születése napját, mint mindenütt, hol magyar emberek laknak, — úgy Topolyán is lelkesen megünnepele a hazafiasan érző közönség. A mozgalmat ez irányban a még élő néhány szabadságharcos indította meg, s oly lelkes hangulatot keltett e kegyeletes törekvésük, hogy nem volt ember Topolyán, ki az ünnepléssel együtt ne érezt volna. Az ünnepe d. e. 10 órakor vette kezdetét azon körmenettel, mely a városháza udvarából lengő nemzeti színű lobogó elfűttele és az önk. tüzoltó-egylet zenekarának hatóság kísérete mellett lelkes közönség részvételével gróf Zichy utcán végig a templomterre, onnan pedig a Kossuth-utczába haladt, itt a menet megállva szöszéket rögtönzött a nép, először is dr. Hadzsy János községi orvos emlékezett meg a kegyelet és mely tisztelet hangján a nap hősről, Kossuth Lajosról és a még életben levő topolyai 48—49-es honvédekéről, ez utóbbiak névsorát is fölolvassa, hogy átadja őket az ifjuság tisztelőinek, szavait egvaterő elfenkövette. Midőn Kossuth nevét említtette, kalapját emelve eljennett a lelkesült néptömeg. Dr. Hadzsy Janos után dr. Cziráky Gábor köz- és váltó-üggyvéd lépett az emelvényre, s a töle megszokott formás és gyujtó beszédben ismertette a mai nap jelentőségét s az amugy is lelkes közönséget oly annyira felvillanyozta, hogy alig volt szem, melyből az öröm könnyei elő nem csillámlottak volna. A beszédek megelőzőleg e zenekar a „Hymnus” játszotta el s ennek fölhasználás szerű accordjai idézték fel első sorban a magyarok régi dicsőségét a jelenvalókat elfogult kebleiben. — A menet a Kossuth-utca végén oszlott szét a legpédésább rendben, csupán a szűnni nem akaró „Ejlen Kossuth Lajos”-kiáltások remegtették meg az épületek ablakait. Az ünnepe az Athanaszkovits-féle vendéglőben ért véget, hol kedélyes bankettezt nyílt Kossuth-tiszteőnk nagy része s mindvégig lelkes hangulatban vigádott a magyar nemzet legnagyobb élő fiának 90-ik születése napján.

Tek. szerkesztő úr! Kossuth 90. születésnapját a kulai magyarok egyes családoknál ünnepeletek. A „Magyar népkör” választmánya az ünneplő végett gyűlést tartott, de mintúgy az nem volt határozatképes, ez ügyben határozatot nem hozhatott. A nagy nsp előestéjén azt a „Népkör” tagjai Puholák Gáspár, Szukola Vince és Nagy János urak vendégszerető házaiban jöttek össze és a legjobb hangulatban ünnepeletek a nagy hazafi 90. születésnapját. Szellemes felkészítőkben sem volt hiány. A társaságok reggelig együtt maradtak.

Tisztelt szerkesztő úr! Baján mi is megünnepeleltük hát számkivetésben élő nagy hazakifianak 90. születésnapját! A lobogódús nem volt ugyan valami nagyon fényes, de az különféle felekeztűt egyházakban hálóadó istentiszteletet szolgáltak és este elég szépen világitották az ablakokat. Az aggharaszok pedig — számban ugyan jól megfogva, de nem csoda: 44 év zajlott le azon örökké vezetés napok óta — faklyászenével vonultak az utcákon végig Vagner vezetőlőjéig, hol kedélyes társasvacsorára üyülekeztek össze. Köt tényt különösen dicsőrelet kívánok kiemelni: a ref. lelkes reform beszédét és azt, hogy a városháza épülete is szépen ki volt világitva. A közönség magaviselete szintén példás volt.

* **Ünneplő község.** Csantavér község hazafias érzelmű polgársága, barmikor is fontos eseményről van szó, igyekezik lelkesedésnek tanulelet felmutatni. A többi városok községek példájára hazafiai hivatásának és kötelezőségének magaslatára emlékedve a polgári olvasókör kezdeményezésére, elhatározta Kossuthnak 90-ik születésnapjának fenyves megünnepeleését.

* **Kossuth Lajos** hazánk nagy fia 90. születésnapjának megünneplő közl Bojogóra sem maradt ki. Vasárnap d. u. fel 5 órakor 30 tagból álló ünnepi közönség vonult ki a Birly-féle erdei csárdához, hol a baránypaprikással egybekötött emlék-ünnepelet nagyszámú érdeklődő közöt tartotta meg, melynek nevezetesebb pontjai a következők voltak. Szobonya Fábán közgyám a közönség nevében felkéri B. K. kö ségi jezyv urat, hogy az ünnepség méltóságához képest, a dísz-szónoki tisztelet elfogadni sziveskedjék. B. K. megköszönve a megisztelőtelt, kijelenti, miszerint még soha sem fejtalta annyira, hogy nem született szónoknak, mint ma, mert — ugymond — ily nagyérdemű alakról, csak született szónok beszélt-méltón. Szónok ur szerénykedett, mert épen az ellenkezőjét bizonyította be annak, hogy nem született szónoknak. Mert oly hatásos, hazafias érzelmű beszédben méltatta az ünneplé érdemét, hogy mindenkit magával ragadott. Kár, hogy e papíron nem vagyok képes visszandaz a szívből szívekhez szóló beszéde. Utána K. ily képen szót: — A kis ember, ha a Kiván tettejére áll, ott is kicsi marad. Én — tudatában annak, hogy kicsi vagyok, nem erőlködöm, azért csak a nagy emberek szavait idézem, midőn azt mondom, hogy „szegény az a nemzet, melynek nincs kit ünnepleni.” Ebből pedig már önként következik az, hogy a magyar nemzet gazdag, mert nem szenved szegétséget a Nagyokban. Epen ily alkalomból gyűlölök ide Isten szabad ege alá; ünneplőjök lehat örömele hazánk halhatatlan fiát, Kossuth Lajost. Sajnos, hogy hazánkban akadnak emberek, kik ma nem mernek ünnepelet élni; talán mert a királyhoz való kötelezőséggel (Köze harsogás; Éljen a király!) nem tudják összeegyeztetni a Kossuth iránti rokonszenves

tiszteletet. (Pedig e két fogalom az igazi magyar ember szívében kírhatatlanul össze van forras. Az ilyen magyarokat Helld Ignác szavaival figyzmezetem arra az egyre, hogy fontoljak meg azt, hogy a királyok is gondolkodnak s tudják, hogy oly emberek, a kik képesek saját verénket, saját nagy embereiket megbágnadi, mint várhatunk. Ön örülök (ugymond a szónok), hogy közünk ily magyarkak ninesenek, azért az itt egybegyűlt őszinte közönségre írtém poharamat, kívánva, hogy a gondviselés tartsa meg mindnyáját (a király iránti hűség és Kossuth nagy hazakifia iránti szeretettel szívében) igen-igen sokáig. Eljen a legelső magyar ember, a király; eljen a legenyebb élő magyar ember Kossuth Lajos!!! A szónoklatok folytak tovább, melyeket egy-egy mozzár dördülés és valogatott tartalmu hazafias dal szakított meg, melyben oly kifoghatatlanok voltak N. J. és Cs. L. urak. Vegre Kossuth tavi-ratlag való idvölésének megállapítása után éjfélnés és a Szózat, meg a Kossuth nota dallása közben haza felé indult a szint oly józan, mint lelkesült csapat. A közönségben pedig azon óhajnak adva kifejezést, hogy bár Kossuth apánk 100. születésnapját is megünnepelelnénk — oszlott szét. Adja Isten úgy legyen! . . .

NYILTEK. *)

Tekintetes szerkesztő ur!
Miatán Schwab Mór kulai ömönbusztulajdonos a „Zombor és Vidéke” 76. számában az újabb hazugságok egész halmazát ismét szórja ellenem, de azon nyilatkozatom ellenérvéléséről, melyben őt hazugnak deklaráltam, egészen megelégedtem; kijelentem, hogy egy hazug közséssel, mint a milyen Schwab Mór nem fogok s nem talalom érdemesnek további polemikába bocsátkozni.

Kirflyovits Izidor.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

CSARNOK.

Ellenségek.

— ELBESZÉLÉS. —
II.

A hársak alatt ültünk. Tiszta, fényes délután volt. Imre kérdezte, mióta vagyunk itt? S mondta, hogy már többször látott engem, nagyon örült annak, hogy megismert. Szavaiban ösztönesség, nyíltság és jó kedv ragyogott. Az emberek előtte derek és becsületese voltak, mindenkinél tudta valami jó tulajdonságát, a rosszakat elhallgatta. Kam nézett s mosolygott.

— Talan oka van kérdezni? Úgy hiszem, hogy igen. Mert nem mulhat egy ora, hogy Sarolta kisasszony meg ne emlékezék rólam. S hogy miként, azt, ha hallotta, tudni fogja. Pedig kellett, hogy hallja, másképp nem vetne föl ily kérdést. Hogyan vélekedem? Nem szeretek bírálni, hogy ne bíraltassam. S előre is kérem, hogy az én ítéletemre ne tessék semmit sem adni, mert nagyon részrehajló bíró vagyok. A véleményem az, hogyha három olyan ellenségem volna, mint Sarolta kisasszony, legokosabb tett az volna tölem, ha a Dunának mennék. Nagysád csodálkozik? Hígyje el, én magam is.

— Ha tudja ezt, mért jó Anna néniékeze? — Gyávasságnak tartanám, ha megijednék. Neke gyönyörűség azt látom, ha minden szavamra vizgáz, minden léptemre ügyel, hogy fegyvert kovacsolhasson belőle ellenem. De nem mondtam igazat . . . szakítá felbe szavait — nem gyönyörűség . . . szomorúság . . .

És néman maga elé nézett. — Most megismerőttem önt. Pedig nem akartam, hígyje el, nem akartam. De oly nyilatkozatokat hallottam önmé megérkezés előtt, hogy a lellem kívánva megtudni, ismerie Saroltát erről az oldalról.

— Köszönöm — mondá rám nézve — nem szavai tettek bussa, de saját gondolataim. Azon gondolkoztam, hogy mért hívatásom minden embernek rombolni és pusztítani, mint a viharok?! Milyen szerencsétlenek azok az emberek. — Sajnálja Saroltát?

— Sajnálom, mint a zivart, melyet átkoznak a derékba törő fark, a letarolt vetések és tönkre jutott emberek. De itt jonn ő — és Imre mosolyogni kezdett — ajánlok valamit. Ó meg nem vette észre Nagysádot s ha ide a lugasba ül, hallani fogja, hogy nem mondtam valótanságot. Sarolta kisasszony erre tart. Úgy látszik, beszélni akar velem.

Nem tudtam ellent mondani, bár éreztem, hogy nem teszék helyesen. Beleptem a lugasba. — Egyedül van Imre? — A mint látja kisasszony. — S a többiek? — Ki erre, ki arra. Nem is kérdezte, mért van itt Imre egyedül. Hangja re-megett.

— Ne távozzék kérem — szóló Imre — alig találhatnék alkalmasabb időt arra, hogy egy fontos kérdésre feleletet kapjak. — Tölem?

— Igen. Nekem semkim sincsen. Az emberek idegenek hozzám, talán mert én is az vagyok hozzájuk. Nem keresem senki kedvét, de senki haragját sem. Ha valakit megbántok, bocsánatot kérek tőle, ha valaki megbánt megkérdelem, hogy miért tette s ha nincs igazságom alapia, megtorlom, ha addig élek is. Azok között, a kik bántanak, a kik minden lépésem elé akadály gördítenek, az első helyen ön áll Sarolta kisasszony. Nem tagadhajta. Előszámlálni nem akarom az egyes eszettek. Mondja meg kérem, mivel bántottam meg s bocsánatot kérek s ha megadja, én is meg fogom adni azokért, a mik már elmúltak, de lelkeket összetörték.

— Én gyűlölöm ön Imre! Lelkem mélyéből és szívem teljességéből gyűlölöm. A mit tettem, jól esett tennem. Mert örülök, ha szomorú ön. És ha nyomorba, végső inségbe jutna önmagától, csak azt sajnálnám, hogy nem én juttattam oda. — Meggondolta-e szolt ünnepelesen Imre — hogy ezt az Isten hallotta? S nem lélt attól, hogy az az atók, a mit rá mond, saját fejére fog tomyosolni? A szívbem önkénytelen terem meg a gyűlölet, de az ember arra az ó indulatnak, nem pedig szolgája. Nem szolát meg lelkeben egy szelidebb hang akkor, mikor ezt tette föl magában: üldözni fogok egy embert s ha lehet tönkre tenni, csupán azért, mert gyűlölöm, ó sohasem bántott s én mindig bántani fogom, csupán mert gyűlölöm, kimondhatatlanul gyűlölöm.

— Mert szeretlek Imre! — kiállott Sarolta — mert szeretlek és te engem nem szeretsz, azért gyű . . . Itt elakadt a szava, mert meglepedésben felkiállottam. A lugashoz rohant. — Hallotta? Ő is hallotta! És kezeit tördelve merőn nézett rám és Imrére.

Ejött az est. A zongorás, nagy ablakos ebédlőterembe mentünk vacsorálni. Réthy kisasszony még mindig tödített s anyám meg Anna néni kénytelenek voltak hallgatni. Sarolta néma volt. Imre vig, bár látszott, hogy csak arca jókedvű.

Vacsora után a társaság csoportokra szakadt, mindenki a maga gondolkodás módjához kerestt társaságot. Lassanként kitűnt, hogy Anna néni csak anyámmal, Réthy kisasszony csak Saroltának és Imre csak nekem beszél.

Anna néni a paradicsom mártásról, Réthy kisasszony a régi megyegyűlések ifjuságáról regélt, Imre pedig szoltott:

— Úgy bánt valami, mintha rosszat tettem volna . . . De tettem is . . . Az megbocsáthatlan örültség volt tőlem, arra kéri önt, hogy a lugasba menjen.

(Vége kör.)

Irodalom.

— Kossuth Lajos 90-ik születésnapjának alkalmából a »Magyar Nők Lapja« a nagy hazafinak legújabb arcképét hozza a 38-ik számában. Petri Mór költeményein s azok irodalmi méltatásán kívül Zempléni Árpádtól, »Dalokat« közül Róland-tól és »Epigrammákat« Pajor István-tól. Ugyancsak e számban van Erdélyi Gyula-tól »Egy kép meséje« című igen kedves beszélyke s Vajk-tól »A morzsák« című rajz. Tárcajában a »Széldiség és Szilárdaságról« értekezik humorosan Tirtus. Végre Kovács Laurától a »Kurucz szép asszony« című elbeszélésnek s Vörös Juliánától az »Arany háló« című regénynek folytatása fejezi be a háztartási rovatokon kívül a lap közleményeit. A »Magyar Nők Lapját« mi is melegen ajánljuk olvasóink partitogásába. Mutatvány számot mindenkinek szívesen küld a kiadóhivatal a ki hozzá (Budapest, Kishid-utca 9. sz.) ezirant levelező lapon fordul.

Hirdetések.

Epilepsia (eskor)

viisszaélés nélkül

GYÓGYITHATÓ.

A tudomány eme csodás sikere ezer alkalommal bebizonyult.

Bővebb érestitést ad levélpóstabélyeg beküldése mellett

„OFFICE SANITAS“ PÁRIS

30 Faubourg Montmartre.

12-13

●	** Cognac Monopole.	●
●	Kolera ellen legjobb szer ** Cognac Monopole. Tökéletesen tisztá borgyártmány, kizárva minden idegen melléklettől. Nagy palaczk 1 frt 50 kr. Kapható egyedül elarusítónál Lugumerszky Platónál ZOMBORBAN.	●
●	Kiváló Cognac-faj.	●
●	Kiváló Cognac-faj gyógyczelokra.	●

A LEGUJABB ÉS LEGOLCSÓBB
POLITIKAI és KÖZGAZDASÁGI NAPILAP a

MAGYAR UJSÁG

Laptulajdonos:
Dr. FENYVÉSSY FERENCZ orsz. képviselő.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
1 hóra 1 frt, 1/2 évre 2 frt, 1/2 évre 6 frt,
1 évre 12 frt.

Egy szám ára: 3 kr. vidéken 4 kr.

A „MAGYAR UJSÁG“ kiadóhivatala egész éves és fél éves előfizetőinek azt az állandó kedvezményt nyújtja, hogy „MAGYAR UJSÁG“
valamennyi sorsjegyre,
melyek Magyarország és Ausztria összes törvényesen engedélyezett sorsjegyeinek két csoportjából állanak
és a magyar leszámítoló és pénzváltóbanknál letétbe helyezettek, játszanak és évenként két csoportonként 65,
tehát 130 huzásban részesülnek s csoportonként 3 és 1/2 tehat összesen
7 millió nyereményre játszanak.

A „MAGYAR UJSÁG“ rendszeren 16 oldányi terjedelemben, de gyakran 20-24 oldalon jelenik meg és a rendszeres rovatokon kívül állandóan két vezérlőket, két tárcza és ismeretterjesztő cikket és
két kitünő regényt közöl,
melyek közül a 1/2 éves előfizetők 1 kötetet, a 1/2 éves előfizetők 2 kötetet és az egész éves előfizetők 4 kötetet kapnak, mindegyik lapban közöttük kitünő regények külön kötet alakjában is megjelennek.
Mutatványszámokat kívánatra ingyen küld a „MAGYAR UJSÁG“
kiadóhivatala
Budapest, IV. ker. gránátos-utca 1. sz.

Hat aranyérem, diszkereszt és diszoklevelek.

Cognac
gróf
ESTERHÁZY GÉZA
saját gyártmánya

orvosi tekintélyek által ajánlva, felette kellemesen és jól izlik. minőség tekintetében bármelyik francia gyártmánnyal versenyezhet ára pedig sokkal olcsóbb.

Különlegesség:
a * * * * cognac
mely mindenütt kapható.

Cognacunk tiszta borból idegen anyagok hozzávegyítése nélkül, francia mód szerint készül s ezért járványos betegségeknél **igy KOLERA** ellen óvszerül sikerrel használtatik.

A gróf ESTERHÁZY GÉZA-féle
cognacgyár igazgatósága:
Budapest, VI. külső váci-ut 23.

Paris, Lipese, Bourdeaux, Nizza, Berlin, Brüsszel.

A KOLERA.

A legutóbb megérkezett hírek — sajnos — semmi kétséget sem hagynak fenn az iránt, hogy a kolera immár Nyugat-Európában is terjed. Előre látható tehát az a nagy veszély, mely az emberiséget e borzasztó betegség tovább terjedése által fenyegeti. Ugyanezért csak helyeselni lehet a hatóságoknak serényesét, melylyel az óvintézkedéseket megszék és melylyel az ismeretes óvszerket a közönség figyelmébe ajánlják. Orvosi tekintélyek állítása szerint

a legjobb óvszer a cognac.
Legjobban ajánljuk

gróf Eszterházi Géza saját gyártmányú cognac-

ját, mely francia mód szerint, idegen anyagok hozzávegyítése nélkül tiszta borból készül s melynek jószágát és tisztaságát az a körülmény is igazolja, hogy a legutóbb tartott párizsi egészségügyi kiállításon aranyéremt díszoklevéllel nyerte el s a többi kiállításon is, melyeken eddig részt vett, mindenütt a legnagyobb kitüntetésekben részesült.

Központi iroda: BUDAPEST, VI., Külső váci-ut 23. sz.

NŐI ÉS FÉRFI ANGOL KEZTYŰK.

Ujdonságok 1892-3 őszi és téli időnyre.

Bevásárlási utamból visszatérve, van szerencsém a n. é. közönség b. figyelmébe nagy választékban érkezett **női és férfi őszi és téli ujdonságaimat** ajánlani

Ruhadiszek a lehető legszebb kivitelben, szállagok, csipkék, orosz himzések.

Toll- és paszomány-disz, kész Zuafkák.

Urak részére meglepő választék ingek, zsebkendők és nyak-kendőkben.

Kitünő tisztelettel

ENGEL MÓR
ZOMBOR, Fűteza, Lallosevits-féle ház.

ALUMINIUM ÁRUK NŐK és URAK RÉSZÉRE.